

Posudek školitele na bakalářskou práci Ivany Novákové:

Role personality v sociálních interakcích.

Tuto bakalářskou práci jsem zadal, protože občasné pozorování rypošů mě vedlo k neodbytně hlodající myšlence, že rypoši, jako jedni z mála živočichů, personalitu neprojevují, protože jim ji podzemní prostředí úplně setřelo. To by samozřejmě mohl být významný příspěvek do diskuse o vzniku a mechanismu udržování personality v chování u živočichů. Problémem ale bylo, jakým způsobem ji ověřit. Z našich dosavadních pilotních studií vyplývá, že sociální rypoši mění vzor své lokomotorické aktivity podle toho, jestli jsou sami nebo v páru nebo ve větší skupině. Tedy osamocení sledovaného jedince by pravděpodobně přinesla určitý artefakt při námi používaných testech personality. V tom případě by bylo tedy třeba paletu testů ještě doplnit hodnocením atributů pozorovaných jedinců v kompletní societě, jak je to obvyklé např. u primátů při dotazníkovém šetření.

S tímto postupem jsem ale neměl žádnou zkušenost, a tak jsem považoval za nejvhodnější obrátit se na naši kolegyni Martinu Konečnou, která s pozorováním societ primátů má bohaté zkušenosti. Bakalantka, Ivana Nováková, této možnosti konzultace důkladně využila a vidím v tom velký přínos pro studium personality v societě rypošů. Society primátů patří k těm nejsložitější, v nichž jedinci se individuálně znají a vkládají do interakcí také mnoho jedinečných zkušeností. Poznatky získané na uvedené skupině by tak měly být tou nejlepší přípravou pro zvládnutí studia personality v societě.

Kurz primatologie zanechal u Ivany Novákové výrazný otisk, takže občas se Ivana neubrání použití až psychologické nebo sociologické terminologie při konstrukci plánovaného projektu. Nicméně tento posun považuji ve svých důsledcích za velmi inspirující a někdy až za alternativní myšlenkový substrát. Např. formulace o osvojení pohybové aktivity může být základem přínosné koncepce analýzy, při které jsou prověřováni jedinci, kteří v osamocení si podrží a kteří nikoliv svou strukturu celkové či lokomotorické aktivity.

Oceňuji, že kolegyně Nováková se ponořila s velkou odvahou do konstrukce experimentů především z ideového hlediska a snažila se uchopit budoucí práci prostřednictvím hypotéz, i když formulace někdy nebyly nejspřávnější. Oceňuji také, že popustila uzdu své imaginaci, což u studentů bývá vzácné, a navrhla některé pokusy, které zůstanou asi pouze v rovině teoretické – experimentovat s kombinací personalit při zakládání rodiny. Z této myšlenky je ale možno odvodit systém hodnocení rodin podle personality dominantních jedinců zakladatelů. Nicméně je jasné, a to bylo možná málo zdůrazněno, že studium personality musí začít od fyzicky vspělých nemnožících se jedinců, ve kterých ale může různým způsobem doutnat tendence k založení nové rodiny.

Tuto bakalářskou studii považuji za velmi dobrou přípravu do následujícího studia personality u rypošů. I přes některé nedostatky, které jsou spíše důsledkem neobratné formulace, mohu konstatovat, že autorka, Ivana Nováková, prokázala schopnost samostatné práce s cílem získat a utřídit literární data a na základě toho formulovat i svou představu o budoucím bádání a o této své činnosti sepsat bakalářskou práci. Doporučuji proto tuto práci k obhajobě.

V Č. B. 25. 5. 2012

doc. RNDr. F. Sedláček, CSc.